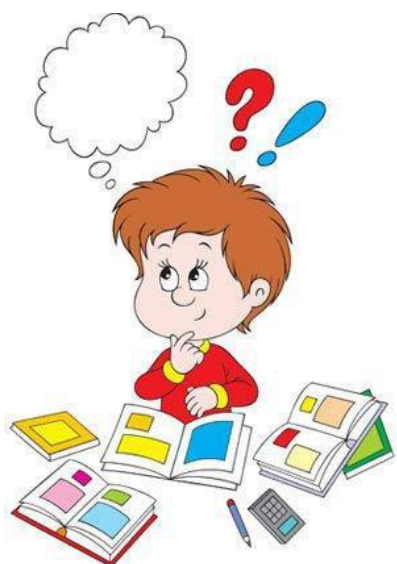

Комунальний заклад
«Харківська санаторна школа №11» Харківської
обласної ради

Виступ на педраді

**« Мотивація
навчальної діяльності учнів
на уроках української мови
та
літератури»**

підготувала
вчитель
української мови
та літератури
спеціаліст I
категорії
Зимогляд Олена
Вікторівни

2020р.

Формування мотивації учнів на уроках української мови та літератури

Повноцінними є тільки ті знання, які дитина здобула власною активністю.

Йоганн Песталоцці

Результативність реалізації навчальної мети — свідомість, міцність і глибина знань учнів з української мови та літератури перебуває у прямій залежності **від активної зацікавленості предметом**, бажання знати його, тобто **від рівня мотивації учнів** до вивчення предмету.

Мотивація — це інтереси, потреби, прагнення, емоції, переконання, ідеали, установки, які спонукають учня до діяльності. Мотивація сприяє появі в учня навчальної ініціативи й любові до навчання, спонукає його діяти з максимальною енергією в різних навчальних ситуаціях.

Необхідними умовами мотивації до навчання в учня повинні бути:

- допитливість учня;
- прагнення задовольнити свою допитливість;
- бажання самовдосконалюватися;
- досягнення поставленої мети.

Але шкільна діяльність для різних дітей має різний зміст. Для одних вона є засобом отримати похвалу батьків, сподобатися вчителю (зовнішня мотивація), для інших — це проникнення в суспільне життя, самореалізація особистості (внутрішня мотивація). Мотиви навчання не повинні бути пасивними і споглядальними, вони передусім мають базуватися на активному інтересі до того, що є предметом вивчення.

По суті, існує два способи змусити дітей учитися — через активізацію зовнішньої та внутрішньої мотивації.

На жаль, не існує єдиної магічної формули для мотивації учнів. Багато чинників впливає на мотивацію: інтерес до предмета, усвідомлення його корисності, прагнення до успіху, впевненість і почуття власної гідності, наполегливість і терпіння, врешті-решт — подобається чи не подобається вчитель. І, звичайно ж, не всі учні орієнтовані на цінності, вони мають різні потреби й бажання.

У методиці виділяють п'ять основних методів стимулювання та мотивації навчальної діяльності.

№ з/п	Методи стимулювання та мотивації навчальної діяльності (впливають на активізацію внутрішньої мотивації)	Прийоми
1.	Метод емоційного стимулювання у поєднанні зі словесним методом	Прийоми зацікавлення, здивування: <ul style="list-style-type: none">• наведення цікавих прикладів, парадоксальних фактів;• аналіз уривків із художньої літератури про життя й діяльність

		<p>видатних науковців і громадських діячів;</p> <ul style="list-style-type: none"> • цікаві аналогії; • порівняння наукових і народних тлумачень окремих мовних явищ; • створення ситуації новизни, інформування про сучасні наукові дослідження
2.	Проблемно-пошукові	<ul style="list-style-type: none"> • створення проблемної ситуації (порівняння навчальних об'єктів, виділення суттєвих ознак, групування, класифікація, узагальнення, визначення протиріч тощо); • «мозкова атака»; • дослідницькі, прикладні, творчі, інформаційні проекти
3.	Методи, які стимулюють пізнавальні запитання учнів	<ul style="list-style-type: none"> • незакінчені завдання, тексти, які спонукають учнів ставити запитання або шукати правильних шляхів виконання; • запитання спрямовані на отримання додаткової інформації
4.	Методи, що стимулюють ініціативу учнів	<ul style="list-style-type: none"> • самостійне творче складання завдання; • самостійне складання завдань за аналогією на новому змісті; • пошук аналогів у повсякденному житті
5.	Методи, що стимулюють ініціативу, яка проявляється під час діяльності	<ul style="list-style-type: none"> • прийом навмисних помилок; • прийом спільного з учителем пошуку розв'язання проблеми; • прийом «лабіринту» • прийом виконання практичних завдань

Найбільш ефективними вважаю проблемно-пошукові методи. «Початок мислення — в проблемній ситуації», — так визначав прийом, який найчастіше рухає пізнавальний інтерес, С. Л. Рубінштейн. Пізнавальна ситуація ставить учня в умови, коли він, маючи певні знання, приходить до усвідомлення, що цих знань бракує для розв'язання навчальної проблеми. Конфлікт між «знаю» і «не можу виконати» спонукає учня поглибити свої знання, а отже, внутрішньо мотивує його діяльність.

Прийоми, які я використовую для створення проблемної ситуації на уроках, різні:

1. Проблемна ситуація зі здивуванням.

Завдання для учнів: Проаналізуйте запропонований текст (8 клас). Чому не можна прийти на збори за таким оголошенням?

Оголошення
Завтра в школі
відбудуться батьківські збори.
Адміністрація школи

Діти кажуть, що не уточнено, де саме і коли саме будуть проходити збори. Значить, треба вивчити уточнюючі члени речення. В кінці уроку дане оголошення буде виправлено таким чином:

Оголошення
17 квітня, о 18.00,
в школі №13, в 33 кабінеті,
відбудуться батьківські збори.
Адміністрація школи
Або:

Завдання для учнів:

Порівняйте дві групи слів:

знати	знаний
писати	написаний
казати	казаний

Поставте до кожного з них запитання. Чи можна за характером запитання сказати, що всі слова належать до однієї частини мови?

2. Проблемна ситуація із подоланням труднощів.

Завдання для учнів: Прочитайте два речення. Слово «вгорі» в них пишеться по-різному. Це помилка чи правильне написання? Запропонуйте пояснення написання цих двох слів.

<i>Вгорі почали літати круки, віщуючи недобре.</i>	<i>Раптом в горі між кам'яними скелями бурхливим потоком забурлила джерельна вода.</i>
--	--

3. Прийом «яскрава пляма».

Завдання для учнів: У навчальній літературі частину слова *–ти (-ть)* у дієсловах визначають по-різному: або як суфікс, або як закінчення. Хто з науковців має рацію? Як вважаєте ви? Наведіть докази на підтвердження своєї думки.

Або

Завдання для учнів: Двоє учнів засперечалися. Один з них стверджував, що у реченні

Я знаю, що ви знаєте: що – займенник, другий доводив – сполучник. Розсудіть школярів, переконавши у правильності вашої думки.

Проблемні ситуації найчастіше застосовую на етапі актуалізації знань. Наприклад, завдання, які можуть мотивувати навчальну діяльність учнів, активізувати їхній пізнавальний інтерес:

1. «Переклад» тексту з української мови на ...українську.

Завдання для учнів: *Відредагуйте текст, замінивши жаргонну лексику на власне українську.*

Комп по-тупому завис. Глюк чи полетіла материнка? Добре, якщо перше, бо інакше доведеться викинути до сотні баксів на ремонт. На кого ж наїхати, щоб подивився й не кинув? А то нажене пургу, от і думай, де брати бабки.

2. «Переклад» тексту, написаного в одному стилі, на «мову» іншого стилю.

Завдання для учнів: *Прочитайте й проаналізуйте текст. Замініть запропоновані речення реченнями наукового стилю мовлення. Тема «Головні члени речення»*

У реченні я найважливіший і разом зі своїм братом утворюю граматичний центр. Кожна частина мови, напевне, має честь бути мною. Коли я складений, то все одно люблю дієслова, а ще не можу нехтувати і іменником. Якщо ми у реченні лише удвох, то й таке речення існує.

Або

Завдання для учнів: *Прочитайте й проаналізуйте текст. Ту ж інформацію спробуйте передати в художньому стилі.*

Уночі та вранці у Миколаєві спостерігатиметься туман. Вітер південний, південно-західний, 5-10 м / с. Температура вночі 2-7 ° тепла, вдень - 10-15 ° тепла (за інформацією Українського Гідрометцентру)

3. Випереджальні завдання.

Під час вивчення ділової документації на уроках розвитку зв'язного мовлення можна учням дати завдання: здійснити екскурсію по торговельним точкам, офісам, рекламним фірмам, звертаючи увагу на об'яви, рекламні проспекти в різних закладах, знайти в них приклади безграмотного вживання мовленнєвих конструкцій. Підводячи підсумок роботі, можна сказати учням: «Ви станете дорослими, можливо, будете працювати бізнесменом, менеджером, банкіром, державним службовцем, але кожний із вас, перш за все, повинен бути грамотним, уміти правильно висловлювати свою думку, добре володіти рідною мовою, аби не червоніти перед своїми підлеглими й співробітниками».

Збуджують пізнавальний інтерес і стимулюють самостійне мислення школярів також різноманітні інтерактивні методи навчання. На уроках української мови в 5 – 7 класах я, звичайно, використовую не весь їх спектр, а тільки найдоступніші, найзрозуміліші для учнів. Це такі технології як «Мікрофон», «Мозковий штурм», *робота в парах*, «Навчаючи – вчусь», «Метод ПРЕС», «Займи позицію», «Незакінчене речення».

Також мені допомагають сприяти підвищенню пізнавальної активності, мотивації учнів 5 – 7 класів до вивчення мови та літератури різноманітні *ігрові завдання*, тому що вони, у поєднанні з іншими формами роботи, сприяють

сформованості вмінь і навичок учнів, розвивають пам'ять, увагу, вміння аналізувати, порівнювати мовні явища. До того ж, школярів цього віку лінгвістичні ігри певною мірою активізують.

Розвитку мотивації в учнів сприяють також цілий спектр *лінгвістичних ігор*, які я використовую на уроках мови не тільки у 5 - 7 класах, а й 8 - 9 класах: кросворд, вікторина, аукціон, мовний конкурс, лінгвістична загадка, лінгвістична задача, «Сходи», «Перехрестя», ребуси, «Ти – редактор», «Спіймай помилку», «Вірю – не вірю», «Мовна дуель», «Останнє слово – за тобою», «Хто швидше», «Лінгвістична естафета», «Мовознавчий футбол» тощо. Вважаю, що різноманіття завдань, які може запропонувати учитель на уроці дітям, а також використання ігрових методів є важливими складовими в процесі формування позитивної мотивації. У цьому плані велику допомогу мені надають посібники, серед яких хочеться виділити посібник Федоренка В.Л. Енциклопедія інтелектуальних ігор на уроках української мови. – Х.: Вид. група «Основа», 2010. – 424с., у якому вміщено багато оригінальних та нових лінгвістичних ігор, а також посібник Рудницької О.Б. Нетрадиційні завдання з української мови. 5-9 класи. Посібник для вчителя. – Тернопіль: Мандрівець, 2006. Запропоновані в них матеріали можна використовувати також як індивідуальні завдання при підготовці до олімпіад або конкурсів з української мови.

Наприклад, вводячи нову тему уроку «Лексика. Лексичне значення слова» в 6 класі проводжу **кросворд ний диктант**. Учитель читає лексичне значення, учні записують лише слова-відповіді:

1. 1-а особа однини від дієслова лити (ллю)
2. Той, що не має землі (безземельний)
3. Орудний відмінок слова скатерть (скатертю)
4. Синонім до слова життя (існування)
5. Здобуття свободи, волі (визволення)
6. Орудний відмінок слова якість (якістю)
7. Декоративний живописний чи скульптурний твір, призначений для оздоблення стіни чи стелі (панно)

Ключ: підкресліть другу літеру в кожному слові. Має вийти слово «лексика».

Далі проводжу бесіду:

- Як ви розумієте значення цього слова?
- Який розділ науки про мову займається вивченням лексики мови?

Або пропоную під час вивчення теми «Відмінки іменників. Кличний відмінок» у 6 класі такий **літературно-граматичний акродиктант**:

Поставте подані імена та по батькові в кличному відмінку. Пригадайте, кого з українських письменників так звали. Які твори цих авторів вам відомі? Якщо ви правильно назвете прізвища письменників, то з третіх літер прочитаєте слово, яким можна нагородити кожного, хто виконав це завдання.

1. Євген Павлович. 2. Спиридон Іванович. 3. Василь Семенович. 4. Степан Васильович. 5. Віктор Семенович. 6. Григорій Михайлович.

Відповіді: 1. Гребінка. 2. Черкасенко. 3. Стус. 4. Руданський. 5. Близнець. 6. Тютюнник. (Слово-ключ - ерудит)

Одним із дієвих, на мою думку, прийомів, які сприяють вступній мотивації на уроках української мови є **вправи з ключами**. Вдало дібраний мовний матеріал

вправ водночас можуть бути своєрідними епіграфами до тієї чи іншої мовної теми. Пошук таких ключів сприяє концентрації уваги учнів, активізує їхнє мислення. Крім того, подібні вправи виконують ще одну, не менш важливу функцію: формують правописну компетенцію школярів. Наприклад:

Завдання: зі вставлених букв скласти вислів.

Оде...ина, х...робрий, у(в)війти, і...мігрант, репл...ка, лата...тя, пр....бігти, ро...лучитися, наб...гато, весі...ля, бер...г, просторіч...я, мед...цина, М(м)еченосець, зв...рити, бо...на, пр....стол, шарудін...я, бой...вий, тряс...я, ст....мул, стат...я, р...торика.

(Ключ: що уміти – за плечима не носити).

Завдання: випишіть слова у дві колонки: у першу - відбувається подвоєння, у другу - не відбувається. Підкресліть у кожному слові третю букву - прочитає народну мудрість.

З вірніст..ю, повин..ю, осін..ю, величніст..ю, якіст..ю, від..аллю, мит..ю, радіст..ю, з безліч..ю, доповід..ю, вартіст..ю, з точніт..ю, сіл..ю, заздріст..ю, у сміливість..і, плот..ю, за галуз..ю, смерт..ю, з розкіш..ю, віс..ю, велич..ю, шерст..ю, з розповід..ю, північ..ю, блакит..ю, зі зліст..ю, ненавист..ю, чверт..ю.

(Ключ: Від теплого слова і лід розмерзне).

Завдання: зі вставлених букв скласти продовження до вислову Тараса Шевченка: «Учітьсь, читайте, і чужому навчайтесь, ...».

Аквар...ум, Мі...сурі, бо...ваніти, гл...сарій, кі...ті, р...сте, огуди...ня, пр....зидент, міц...ю, пішов у(в)же, Га...рі, тр...в'янистий, буль...он, бру...то, в...личати, підні...ся, барел...єф.

(Ключ: й свого не цурайтесь).

Вважаю, що використання різноманітних завдань з ключами надає можливість учителю на уроці реалізувати багато задач: повторити вивчений матеріал, відпрацювати щойно вивчену орфограму, вмотивувати вивчення нового матеріалу, реалізувати соціокультурну лінію тощо.

Українська література також дає величезний матеріал, який сприяє формуванню мотивації до її вивчення.

Мотивації учнів може сприяти **нестандартне, інтригуюче формулювання теми уроку**, наприклад:

«Перший симфоніст української прози» (Життєвий і творчий шлях П.Я.Рудченка) (10 кл.);

І.Карпенко-Карий – «великий обсерватор життя» (10 кл.);

Найбільший поет-модерніст 20-их років ХХ ст. Феномен «кларнетизму». (11 кл.)

Новела про добро і зло в житті та в душі (За новелою М.Хвильового «Я (Романтика)») (11 кл.) і т.і.

Бажання познайомитися з новим для учнів автором може викликати і **вдало підібраний епіграф до уроку**:

* «Без слів і граматики не навчаються і математики» (Народна творчість) – при вивченні інфінітиву на інтергованому математичному уроці (7 клас);

На уроці можуть прозвучати **цікаві вислови**, які потім виведуть клас до теми уроку.

* Познайомивши учнів з висловлюванням: «Завжди величніша путь на Голгофу, ніж хід тріумфальний» (Л.Українка), - вчитель запитує учнів:

Що б ви могли сказати про людину, яка в житті притримувалася такої думки? (8 кл.)

* «Що доля нелегка, – в цім користь і своя є,

Блаженний сон душі мистецтву не сприяє.» (Л.Костенко)

* Учитель знайомить клас зі словами, які висічені на надгробку Г. Сковороди:

«Світ ловив мене, та не спіймав». Як ви думаєте, про кого піде мова на уроці?

Ці слова викликають інтерес до біографії Григорія Савича Сковороди, який своїм власним життям переконував шукати щастя не в чинах і маєтках, а в праці, розвиваючи природні здібності. (9 кл.)

Мотивувати учнів на вивчення літератури можуть також **проблемні питання**:

«Яка краса врятує світ?» (за оповіданням С.Черкасенка «Маленький горбань»);

«Чи правда, що Федько (за оповіданням В.Винниченка, 6 кл.) - тільки халамидник і хуліган?»;

Незмінно викликають в учнів живий відгук і **цікаві факти з життя автора або відомості про твір**.

Наприклад, знайомлячи учнів 9 класу із життям Г.Сковороди пропоную прослухати таку історію:

...Від села до села мчить курними шляхами Харківщини розкішна карета. У ній — петербурзький вельможа, посланець її величності — самої Катерини - цариці. Йому велено розшукати мандрівного філософа з дивним прізвищем Сковорода й запросити до столиці, щоб поставити «гострий розум» його На службу самодержавству, а не вбогому людові, з яким він охоче спілкувався.

Мчить карета від села до села, усе питається вельможа, де знайти того філософа, а у відповідь одне:

— Був, але вчора пішов.

— Куди?

— Спершу отак прямо й прямо, а куди потім звернув, не запримітили...

Зрештою, недалеко від хутора, край дороги, на високій могилі, «запримітив» вельможа того, кого шукав. Він сидів-спочивав, поклавши книжку на коліна і заглибившись у читанні. Переказав йому посланець прохання її величності, а у відповідь почув невдячне:

— Передайте цариці-матушці, що я благодарствую. Рідного краю не покину, до Петербурга не поїду.

— Але ж вас запрошує сама ца-ри-ця! — вигукнув оторопілий вельможа. — Вас чекають щедрі царські нагороди, титули, маєтки!

— Я живу так, як учив і вчу інших... А ганятись розумній людині за багатством і славою дуже небезпечно... Шукав чиж солодкої їжі та красивої клітки і зрештою не помітив, як у неволю попав. Отож і мені: краще сухар із водою, аніж мед з бідною...

— Але ж ви, блукаючи серед чорного народу, носите свічку перед сліпими, а без очей не побачиш світла? Ви дзвонар для глухих, а глухому не до дзвону!

— Це ви так думаєте про народ, а я знаю інше: немає сну непробудного! Від усякого сну прокидаються, і хто спить, той не мертвий. Коли виспить, то прокинеться!

Запитання учням: Як ви думаєте, хто міг сказати такі зухвалі й мудрі слова?

Або

Запитання учням: Як ви гадаєте, може бути людина похована живою? До того, за її ж згодою. Уявіть, увесь поронний обряд слухає «живий покійник» при повній свідомості. Чи можливий такий парадокс? Так. Було це на початку XVII ст.. На Афоні, що над Егейським морем. Ховали українського письменника І.Вишенського, який, ставши ченцем-аскетом, добровільно прирік себе на смерть в молінні і роздумах, аби остаточно збагнути сенс людського життя. І.Франко написав про це поему «Іван Вишенський» (8 клас), в якій передав психологію фанатично віруючої людини. З цим твором ми сьогодні познайомимося.

Приєм «Темна конячка»:

«Він дуже любив квіти і голубів, а ще більше – людей, помилки і хиби яких вмів виправдовувати. Це рідкісна властивість. До річки Рось він побожно звертався: «Красуне моя»; головну роль в суспільстві відводив хліборобам, до яких ставився, як до родичів. Дуже любив музику, гарно грав на роялі, чудово співав. Мав два види відпочинку – перебування на природі й на музичних концертах. Він був педантом, по ньому звіряли годинники, на своєму ювілеї він устав і пішов додому, тому що вечір затягнувся, а він же рівно о 8-й годині має вечеряти, а о 9-й – спати. У кімнаті його завжди було чисто. Одягався вишукано, сорочка – неодмінно з білосніжним комірцем. Люби садити дубки і всяку деревину. Для дітей завжди мав цукерки, щедро ними пригощав. Був нетерпимий до засмічування української мови русизмами і полонізмами.» (мова йде про І.Нечуй-Левицького).

Викликати інтерес можна і шляхом демонстрації учням твору іншого автора про предмет розмови або читання твору автора, який буде вивчатися на уроці, про часи, у які він сам жив. Наприклад:

Під час вивчення у 7 класі теми «Т.Шевченко. «Мені тринадцятий минало»» учитель може прочитати учням пісню-вірш Г.Комарівни, не надаючи його назви. Запис на дошці теми уроку, а в зошитах учнів з'явиться після бесіди за почутим твором.

Не на шовкових пелюшках,
Не у величному палаці –
В хатині бідній він родивсь
Серед неволі, тьми і праці.

Нещасна мати сповивала
Його малого й зажурилась...
І цілу ніченьку вона
За сина-кріпака молилась.

І Бог почув молитву ту,
І дав душі убогій силу,
І в руки хлопцеві вложив
Співецьку чародійну ліру.

І виріс він, і кобзу взяв,
І струн її торкнувсь рукою –
І пісня дивна полилась,

І довго у степу глухім
В неволі жив між москалями
Співець, самотній, мовчазний,
З своїми думами й піснями.

Він рвався серцем із тюрми
На волю, до ланів широких,
До синіх хвиль Дніпра - ріки,
До тихих тих могил високих.

Він рвався – і прийшла вона,
Сподівана, бажана воля –
І все, чого не знав раніш,
Тепер дала лукава доля.

Та сил в співця вже не було...
Остання пісня продзвеніла –
І в небо тихо піднялась

Сповита вічною тугою.

Душа поета наболіла.

І коло синього Дніпра
Йому насипали могилу.
... Умер співець! Але живуть
В серцях людей слова безсмертні...

Або

Учитель або заздалегідь підготовлені учні читають вірш Г.Сковороди «Всякому городу нрав і права». Учні мають визначити, з яким часом воно може бути пов'язане.

Всякому городу нрав і права,
Всяка імієт свой ум голова,
Всякому серцю своя єсть любов,
Всякому горлу свой єсть вкус каков.
А мні одна только в світі дума,
А мні одно только не йдет с ума.

Петр для чинов угли панскіі трет,
Федька купец при аршині все лжет.
Тот строїт дом свой на новий манір,
Тот все в процентах: пожалуй, повір!
А мні одна только в світі дума,
А мні одно только не йдет с ума.

Тот непрестанно стягаєт грунта,
Сей іностранни заводит скота.
Ті формірують на ловлю собак,
Сих шумить дом од гостей, как кабак,
А мні одна только в світі дума,
А мні одно только не йдет с ума...

Діти розуміють: у вірші Г. Сковороди відбився біль поета від відчуття недосконалості світу, що близько і нам, так як з часів автора звичаї змінилися мало. Значить, вірш дуже сучасний, значить, читаючи вірші Г. Сковороди, ми зможемо зрозуміти щось важливе і в нашому житті!

Таким чином, використовуючи різні способи і прийоми, я прагну сформувати в учнів мотивацію до вивчення української мови та літератури.

На уроках української мови та літератури для досягнення необхідного результату я використовую різноманітні прийоми розвитку пізнавальних мотивів, які забезпечують всебічне залучення учнів до навчання, викликають інтерес до процесу оволодіння знаннями. Прикладом можуть бути фрагменти уроків української мови та літератури.

Далі пропоную розв'язати проблемну ситуацію. Наприклад, діалог (життєва ситуація) з використанням смайиків, яких дуже люблять діти.

Прочитайте діалог і розкажіть, через що виникло непорозуміння.

У супермаркеті.

Касирка: З Вас 700 рублів.

Покупець: Але я не маю рублів.

К: А як можна було йти до магазину без грошей?

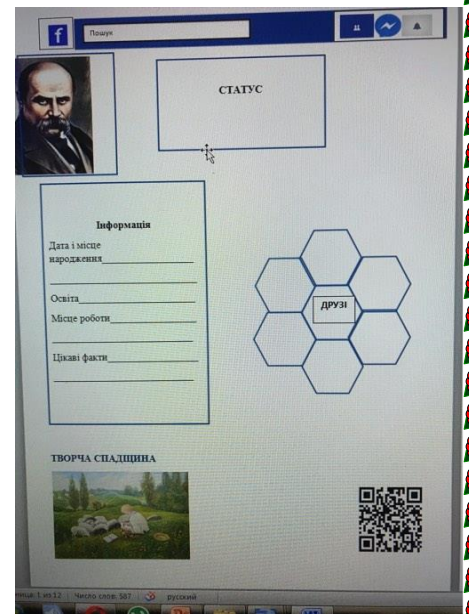
П: А гривнями розрахуватися можна?

К: (з обуренням): Ви знущаетесь? Не морочте мені голову. Давайте сюди свої гривні!

1. Інформаційно-цифрова компетентність

- Хмарні технології
- Створення QR-кодів
- Гугл – тестування
- Активне спілкування з учнями у соцмережах
- Сторітрейлер або буктлейлер
- Створення буклетів

Наприклад, вивчаючи творчість Тараса Шевченка, пропоную створити його фейсбук сторінку, додавши QR-код. Або буклет із цікавими фактами, паспортом творів.

2. Використання творчих завдань:

Кроссенс.

Кроссенс – головоломка нового покоління, побудована на асоціаціях.

Слово «кроссенс» означає «перетин значень» і придумане за аналогією зі словом «кросворд».

Наприклад, вивчаючи біографію Тараса Шевченка

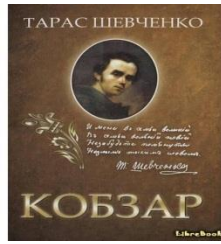
9

11

2500

Народився Т. Шевченко 9 березня, в селі Моринці, в 11 років став круглою сиротою.

Разом з паном Енгельгардтом переїхав до Санкт-Петербурга, зустрівши однодумців, намалювали картину Жуковського

Продали картину, за 2500 рублів викупили із кріпацтва, звільнившись, випустив збірку «Кобзар», яка стала відомою на всю Україну.

Ейдос конспект.

Ейдос-конспект — це роздуми, породжені образністю тексту, які супроводжуються створенням власних образів на основі цитат твору.

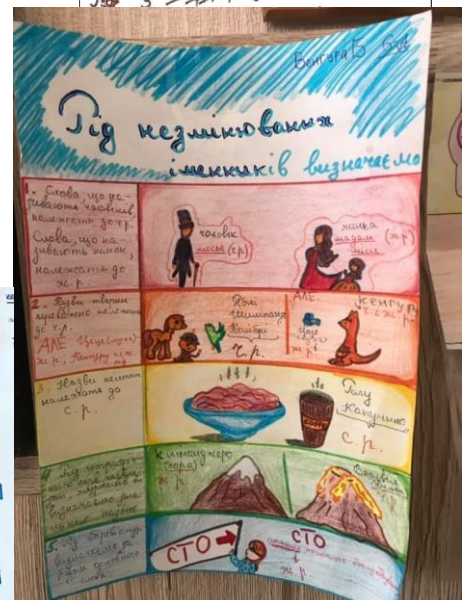

Візуалізація.

Візуалізація - це процес побудови графічного образу даних, що допомагає у процесі загального аналізу даних вбачати аномалії, структури.

Наприклад, вивчаючи тему «Іменник. Рід незмінюваних іменників», запропонувати намалювати до правил малюнки.

Або 8 клас «Типи односкладних речень».

Хмарка тегів(слів).

Хмара слів – це візуальне відтворення списку слів, категорій, міток чи ярликів на єдиному спільному зображенні.

За допомогою хмар слів можна візуалізувати термінологію з певної теми у більш наочний спосіб.

Це сприяє швидкому запам'ятовуванню інформації.

Наприклад, вивчаючи тему «В. Винниченко «Федько халамидник» (6 клас), учитель пропонує наступне завдання: охарактеризуйте поведінку й риси характеру Федька за хмаркою тегів і запишіть у зошит.

Мнемонічні фрази

Мнемоніка (з грецької mnemo – пам'ять) -це сукупність технік для запам'ятовування інформації.

Тоні Б'юзен казав: «Якщо ти хочеш запам'ятати щось нове, тобі потрібно всього лише знайти асоціативний зв'язок із чимось уже відомим».

Б, П, В, М, Ф – губні приголосні. Після них перед я, ю, є, ї пишемо апостроф (б'ють, в'юн, черв'як).

Після них пишуть м'який знак
Де Ти З'їси Ці Лини – можна писати м'який знак (козаський, сьомий, л'ялька).

Перед К, П, Т, Ф, Х завжди пишемо префікс **с-**, а не **з-** (сказати, сфотографувати, спекти, стерти, схопити)

3. Робота з епіграфом уроку.

Вивчаючи тему «В. Рутківський . Джури козака швайки» (6 клас), учитель пропонує прочитати епіграф «Степ та воля – козацька доля».

- Як епіграф стосується нашого уроку?
- Як ви розумієте ці слова?

Отже, мотивація є основною рушійною силою учня до навчання. Використовуючи на уроках інноваційні методи навчання, які є зрозумілими й близькими для учня, ми збуджуємо пізнавальний інтерес та пізнавально-пошукову діяльність.

Українська мова

Тема уроку : *Типи мовлення: а) розповідь; б) опис; в) роздум; г) відгук.*

Мотивація навчальної діяльності учнів:

На кожному уроці української мови ви знайомитесь з новими поняттями, термінами, явищами. Сьогоднішній урок – не виняток. Ми продовжуємо працювати над розвитком зв'язного мовлення. Кожній людині необхідно вміти грамотно спілкуватися, мати багатий лексичний запас. То ж сьогодні на уроці ви засвоїте різні типи мовлення і набуті знання, уміння й навички зможете вдало застосовувати у повсякденному житті.

Тема уроку: *Особливості побудови опису місцевості. Усний вибіркового переказ розповідного тексту з елементами опису місцевості.*

Мотивація навчальної діяльності:

Бесіда з учнями:

- Як ви розумієте завдання: усний вибіркового переказ?
- У чому суть вибіркового переказу?

(суть вибіркового переказу полягає в синтезуванні спільних частин тексту та узагальненні їх основного змісту).

- Чому, на вашу думку, навчає нас цей вид роботи?

(навчає висловлюватись лаконічно, стисло, чітко, уникати багатослів'я; відбирати потрібний для реалізації задуму матеріал).

Тема уроку : *Складне речення.*

Мотивація навчання:

1. Слово вчителя:

- Наш урок присвячений вивченню синтаксису з метою усвідомлення будови та ознак складного речення. У процесі нашої спільної роботи увага приділятиметься аналізу складного речення та визначення його основних ознак і засобів зв'язку в ньому. Спробуємо дослідити чи впливають інтонація та смислові зв'язки між простими реченнями у складному на його сприйняття під час спілкування. А якого

результату ми досягнемо на кінець уроку – покаже контроль набутих знань. Працюємо всі активно та старанно і матимемо гарний кінцевий результат.

Тема уроку: Терміни. Професійна лексика.

Мотивація навчальної діяльності:

Не бійтесь заглядати у словник,
Це пишний яр, а не сумне провалля.
Збирайте, як розумний садівник,
Достиглий овоч у Грінченка й Даля.
(Максим Рильський)

Цей мудрий вислів Максима Рильського є епіграфом до нашого уроку. На сьогоднішньому уроці ми дізнаємося про місце термінів і професіоналізмів у лексиці української мови, їхні стилістичні можливості та про словники української мови.

Інтегрований урок української мови та літератури

Тема уроку: Культура ведення спору.

Мотивація навчальної діяльності (2хв). Театралізована вистава.

(за дверима кабінету чується гуркіт. Стукіт у двері)

1 грек : - Моя точка зору вірна!

2 грек : - Ні, моя!

1 грек : - Я вам кажу, що первопричиною всього на світі був космос.

2 грек : - А я кажу, що первопричиною були чотири елемента: вода, земля, повітря і вогонь.

1 грек : - Ви неправі!

2 грек : - Ні – ви!

1 грек : - Ви – осел!

2 грек : - А ви – невіглас!

1 грек : - Я тобі зараз як дам прочухана!

2 грек : - А я тобі зараз...

Викладач : - Панове, панове, будь-ласка, зупиніться!

Греки : - Ой, а де це ми ?

Викладач : - Ви на уроці української мови. А, ви, вибачте, хто ?

1 грек : - Мене звать Анаксимандер.

2 грек : - А я – Емпедокл. Ми із давньої Греції. Вже багато років ми сперечаємося про те, що було первопричиною на світі : Космос чи чотири елементи : земля, вода, повітря і вогонь.

1 грек : - Ми вже і лаялися, ми вже і билися, але ніяк не можемо з'ясувати хто з нас правий. Ми вже втратили надію. Може ви нам допоможете прийти до консенсу та врегулювати наші стосунки.

Викладач : - Давайте допоможемо нашим гостям, адже тема нашого уроку «Культура ведення спору».

Українська література

Тема уроку : *Пісенність поезії А.Малишка.*

Мотивація навчання учнів:

Пісня – це найдобріша, найвиразніша мова.

ПавлоТичина.

Учитель: Пісня! Як багато вона важить в житті кожної людини. В ній - її минуле, сучасне й майбутнє, її туга і радощі світобачення і психологія. В ній найповніше виявилась душа народу, як тепер кажуть, його ментальність.

Із морської піни народилась грецька Афродита. З морського прибою почувань народилася і пісня.

Пісенна ліричність – це основа основ, це протоплазма української душі, в якій вона росте, розцвітає, в'яне, вмирає й обов'язково відроджується. Є поети, у яких пісенне кожне слово. Торкнися його струн, і воно одразу заграє чарівною музикою, поведе в дивний світ глибоких роздумів і почуттів. Ніжна його мелодія озветься в серці теплими спогадами. Мов до цілющого джерела припадаєш до тієї пісні і ще глибше відчуваєш силу і міць рідного народу, красу своєї землі.

Ти станеш багатший душею, підеш квітучими полями і галями, де проминуло дитинство, де материнська усмішка зігріє тебе.

Любі друзі, розглядаючи поетичну спадщину А.С.Малишка, ми не можемо обминути його пісенного доробку, бо добру частину свого життя поет працював як пісняр.

Він наскільки глибоко проникає в світ музичних вражень, що деякі його ліричні поезії сприймаються як музичні твори. І, мабуть, немає більшої радості для поетів і композиторів, як почути свою пісню з вуст народу.

Тому епіграфом нашого уроку я обрала слова Павла Тичини: « Пісня – це найдобріша, найвиразніша мова».

Тема уроку: *М.М. Коцюбинський. Життя і творчість.*

Мотивація навчання:

Глибоким зором і пером тонким

Він слугував народові своєму,

Болючи душею разом з ним.

М.Рильський.

М.Коцюбинський на межі ХІХ і ХХ віків був зорею першої величини серед українського письменства. Ще за життя митця називали видатним, читали, захоплювалися його творами. Доля їх склалася щасливо: попри жорстоку цензуру, вони друкувалися, були перекладені на кілька європейських мов.

Син композитора Миколи Лисенка Остап згадував: « Досить було хоч раз побачити Михайла Коцюбинського, щоб полюбити його на все життя».

А.Чехов колись писав, що в людини повинно бути прекрасним і обличчя, і думки і одяг. Саме таким був М.Коцюбинський.

М.Коцюбинський відзначався тонко розвинуеною естетичною чуйністю до доброго, він любив добро любов'ю художника. У чорнових нотатках «Пам'яті душі» сам Коцюбинський писав: «Хто щасливий? Той, хто дає багато, а бере найменше. На чийх слідах виростають найкращі квіти, хто по своїй дорозі розкидає для вжитку всіх самоцвіти». Письменник пристрасно любив природу, добрих людей, приємне товариство. Мабуть буде всім нам образливо, якщо не будемо знати про людину з безмежною добротою та скромністю, яким був за життя М.Коцюбинський.

Тема уроку: *Василь Симоненко. Огляд життя і творчості.*

Мотивація навчальної діяльності: Поети, письменники, літератори...яке життя без них?! Серед них трапляються такі, без яких їхня доба могла б спокійно обійтися, нічого не втративши. А є й такі, що стають виразниками свого часу, живши нервами його драм і горінь, відтворюючи у собі дух епохи. Є такі, чия творчість стає мовби часткою нашого буття, часткою повітря, яким ми дихаємо, і тих ландшафтів, що нас чарують, і тих помислів, якими живемо.

Таким був В.Симоненко, поет шістдесятих років. Ось сьогодні ви дізнаєтеся про поета Симоненка – витязя української поезії.

Урок пройде під девізом: «Я воскрес, щоб із вами жити...» (Василь Симоненко).

3. Корисні поради щодо стимуляції навчання.

Потреби, мотиви, стимули – це «ягоди» з одного поля.

1. Спірайтесь на бажання дитини.

Важливе не те, чого бажаємо ми самі, а й те, чого хоче учень. Він не винний у своїх бажаннях. Завдання педагога – змінити напрямок його прагнень, якщо вони не збігаються з педагогічними цілями.

2. Використовуйте ідентифікацію.

Примушуйте своїх учнів чогось палко забажати. Головне – щоб бажання виникали, а ви змогли б їх використати.

3. Враховуйте інтереси й нахили.

Говоріть про те, що цікавить ваших учнів, точніше, з цього починайте.

Немагайтесь обрнути «любінні» інтереси учнів на свою користь. У

важких випадках ідуть від яскравої форми до змісту, від емоцій до логіки.

4. Використовуйте наміри.

Пам'ятайте: намір виникає на основі потреби. Знаходьте можливість допомогти учням у здійсненні їх намірів.

5. Заохочуйте бажання досягти визнання.

Багато дітей вчиться не тільки заради знань, а й заради престижу. Не слід нехтувати цим бажанням.

6. Визнавайте чесноти, схвалюйте успіхи, давайте учневі шанс.

Пам'ятайте, що завжди краще хвалити, ніж критикувати. Авансуйте найменші позитивні зрушення. Безпрограшний стимул – « Я вірю, що ти можеш!»

7. Зробіть діяльність привабливою.

Використовуйте зовнішньо привабливі й цікаві форми роботи, оформлення результатів, кінцевої оцінки діяльності.

8. Іноді просто говоріть « Треба!».

Але цьому заклику завжди надавайте особистісної спрямованості – «Це потрібно зробити! Ти ж вольова людина!».

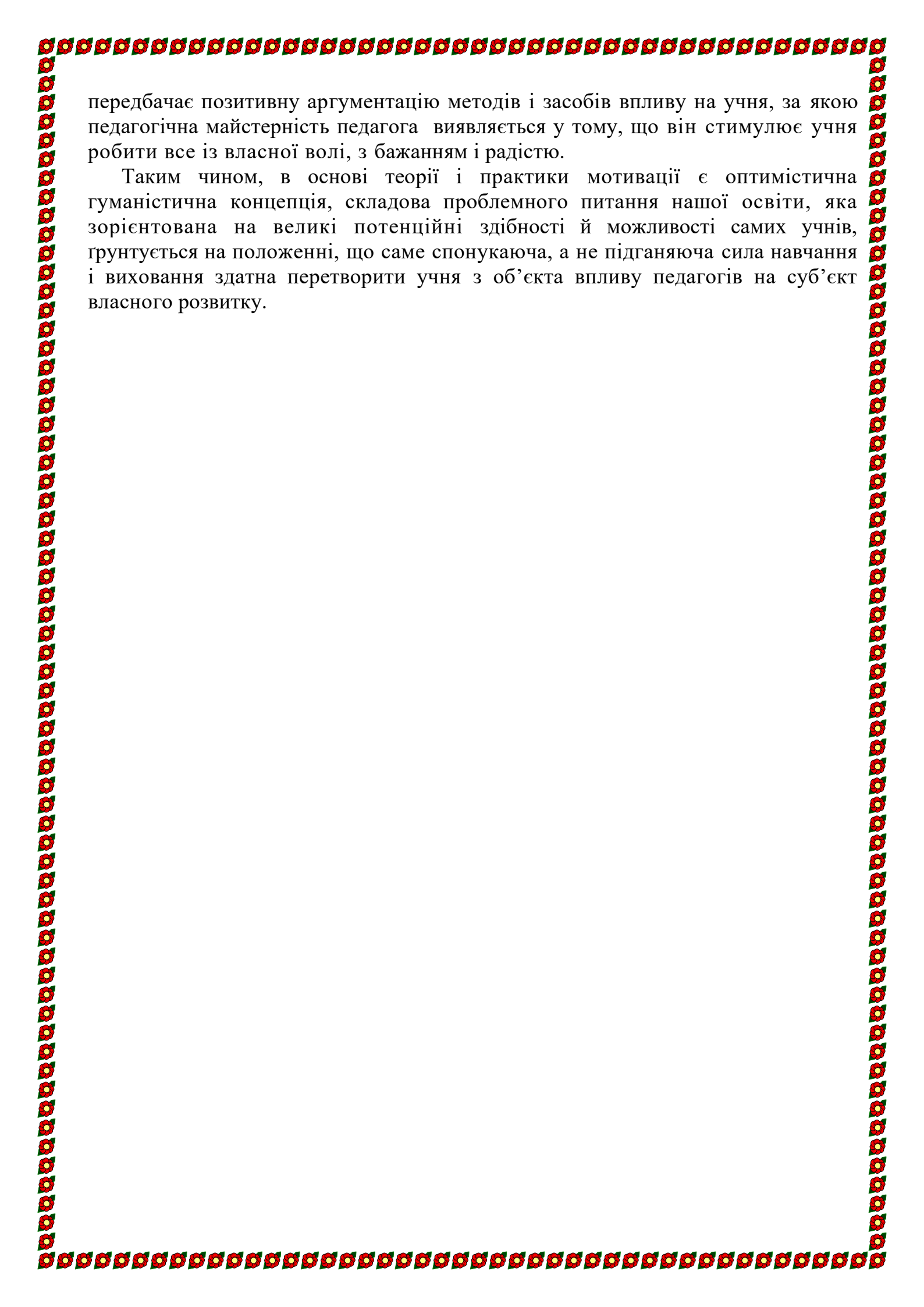
9. Використовуйте ситуацію.

Різні життєві ситуації, що виникли випадково, потрібно помітити й миттєво використати як стимул.

Висновок

Здійснення мотивації витікає з необхідності будувати педагогічний процес таким чином, щоб його методика орієнтувалась на якомога глибше проникнення у внутрішній світ учня, мала на меті пробуджувати і розвивати в ній здібності і нахили. Кожному педагогу слід пам'ятати, що мотиви навчання не повинні бути пасивними і споглядальними, вони, передусім, повинні базуватися на активному інтересі до того, що вивчається. Тільки від майстерності педагога, його педагогічного досвіду і психологічного настрою залежить використання ним таких форм і методів роботи з учнями, які сформуєть у них сталі позитивні мотиви у здобутті знань, умінь, навичок, викличуть інтелектуальні інтереси.

Тому основним у моїй педагогічній діяльності є уміння спонукати, а не примушувати і закликаю всіх педагогічних працівників працювати за технологією мотивації навчальної діяльності учнів. Ба жинна такою системою роботи

передбачає позитивну аргументацію методів і засобів впливу на учня, за якою педагогічна майстерність педагога виявляється у тому, що він стимулює учня робити все із власної волі, з бажанням і радістю.

Таким чином, в основі теорії і практики мотивації є оптимістична гуманістична концепція, складова проблемного питання нашої освіти, яка зорієнтована на великі потенційні здібності й можливості самих учнів, ґрунтується на положенні, що саме спонукаюча, а не підганяюча сила навчання і виховання здатна перетворити учня з об'єкта впливу педагогів на суб'єкт власного розвитку.